

Tóth Tamás

A TABLET VILÁGA

a képző logopédusok tankönyve
Afázia Egyesület

BEVEZETŐ TANÁCSOK

„A változatosság gyönyörködtet”

A szoftverhasználat és a rendszer működtetésének tanítása olyan, mint a vezetés, sosem szabad megszo-
kásból végezni. Különösen a mobil kütyükön változtatják meg gyakran a szoftverek, a rendszer kinéze-
tét, kezelését; de ugyanez tapasztalható a weboldalaknál, és persze az asztali gépek, laptopok operációs
rendszerének, alapszoftvereinek kinézete, kezelése sincs kőbe vésve. Elég rendesen fel lehet sülni, ha
„vakon” próbáljuk némelyiket okítani. Már az is kellemetlen, ha a képző a tanítvány előtt kezdi keresni
a megoldást, de komoly bizalomvesztést okoz, ha megtanítunk valamit, és az mégsem működik. Ehhez
bőven elég, ha az „OK” gombot áthelyezik, és csak egyet lapozva érhető el. Az óra előtt mindenképp
aktualizálnunk kell a tudásunkat, ki kell próbálni mindent, hogy ezt elkerüljük.

„Tanulni csak lassan...”

Amikor valakinek egy program működését mutatjuk be, soha ne siessünk, a hallgatóságnak figyelnie
kell azt, hogy mit csinálunk a billentyűzettel, az egérrel, mi történik közben a monitoron és még arra is,
amit mondunk. Ez még egy egészséges embernek sem egyszerű kihívás. Érdemes a hallgatóság figyel-
mét fókuszálni, ne tetézzük a bajt még azzal is, hogy megkockáztatjuk, hogy valaki valami fontosat
elmulaszt. Ha a dolog bonyolult, ne legyünk restek többször is bemutatni.

Ha valaki szól, hogy elakad, akkor ne intézkedjünk helyette, amennyiben nem elég az instruálás, mu-
tassuk meg, de vonjuk vissza a módosítást és ismételtessük el a hallgatóval. Így ő is jobban megjegyzi,
és mi is láthatjuk, hogy mehetünk tovább.

Ne feledjük, a csak hallott információ 20%-ban, a látott és hallott már 50%-ban és a kipróbált dolog
90%-ban marad meg, vésődik be.

Motiváció

A felnőtt, pláne időskorú hallgatóság motiválása magában sem könnyű, hátha még súlyos traumán át-
esett, fogyatékossgal élő személyeknek kell átadnunk ismereteket. Ezt még tovább nehezíti, hogy egy
olyan világ felfedezésébe szeretnénk őket bevonni, amely ijesztően idegen számukra, eddig életükben
remekül elvoltak nélküle. Persze mi tudjuk, hogy mennyi előnyt jelent majd nekik a továbbiakban az
online lehetőségek kiaknázása, de amíg a képzés alanya nem érzi lényegesen könnyebbnek a minden-
napjait a digitális világ segítségével, addig komoly fenntartásai lesznek, amit nem lesz könnyű legyőzni.
Ha a képző nem szívesen, motiváltan vesz részt a képzésben, azt a hallgatóság megérzi, és sokkal nehe-
zebb lesz rávenni a változtatásra.

Hasonló gondot jelent, ha a képző tudása nem biztos, ez megrettentí a hallgatót, mondván, hogy mi-
lyen nehéz dolgokat akarnak vele elsajátítani, ha még a tanáru szegődött egyén is bizonytalan.

A TABLET KEZELÉSE

Bekapcsolás

A mobil és a helyhez kötött informatikai eszközök működéséhez is energia, villamos energia szükséges, ez a kommunikáció megvalósításához, az eszközt használó személlyel kapcsolattartáshoz, az eszköz működéséhez szükséges. A helyhez kötött eszközök ezt az energiát az elektromos hálózattól kapják, míg a mobil kütyükbe akkumulátort építettek be, ez az energiaforrásuk. Ez abban különbözik a hálózati energiától, hogy az akkumulátorban elraktározott energia fokozatosan fogy, szükség van a rendszeres energiapótlásra. (Ehhez persze többnyire az elektromos hálózatot vesszük igénybe.) Hogy ritkábban kelljen az eszközt tölteni, hosszabb használati szünet esetén érdemes kikapcsolni. (A készülék magától is kikapcsol, ha az energiaszint vészesen kevés. Ennek minél későbbre odázása érdekében az eszköz némi szünet érzékelése esetén automatikusan lekapcsolja a leginkább energiafogyasztó dolgait, például elsőtétül a kijelző. De ez azonnal visszakapcsolódik, mihelyst a kütyü aktivitást érzékel.)

A kikapcsolt eszközt be kell kapcsolni. A bekapcsoló gomb huzamosabb megnyomása ehhez azonban nem elég. A mobil kütyük az illetéktelen használatot első körben úgy próbálják megakadályozni, hogy az eszköz további működéséhez szükséges pin-kódot kérnek. Ez ugyan nem egyedi, de a bicikliket védő számszám lakathoz hasonló biztonságot nyújt, sőt annál sokkal komolyabbat, hisz a lakatot akármeddig próbálgathatjuk, a kütyü azonban néhány (tipikusan három) sikertelen kódbeírás után komolyabb biztonsági szintet aktivál, hogy megvédje magát és a rajta tárolt adatokat a jogtalan használatától.

Normál esetben tudjuk és jól is gépeljük be a pin-kódot, és a kütyü pár másodperc múlva használatra kész állapotúvá válik.

Kommunikációs módok

Akármelyik tablet csak egy csilivilvi dobozka, ha nem tud valamilyen vezeték nélküli (wireless) kommunikációs csatornán összeköttetésbe kerülni a világhálóval. Ez legtöbbször a wifi csatlakozás, amelynek közismert szimbóluma:

Ezen túlmenően gyakori a bluetooth és az infraport, de ezek hatótávolsága a wifiénél jóval kisebb, így csak speciális eszközök és a kütyük közötti kommunikációra használatosak. Ilyen például a vezeték nélküli mikrofonos fejhallgató (bluetooth headset) és az okosóra.

Az okostelefonok számára komoly érvágás lenne, ha csak wifin érhetnék el a világhálót. Ez szerencsére nincs így, amint arról az okostelefonnal az utcán, közlekedési eszközökön internetező embertársaink tanúskodnak. Az okostelefon folyamatosan mikrohullámú kapcsolatban áll a szolgáltatója mobilhálózatával, a 4G kapcsolat biztosítja, hogy ezen hálózat segítségével a telefon képes csatlakozni a világhálóhoz akkor is, ha nincs a közelben wifizési lehetőség.

A wifi hot spot, irány a net

Az összes olyan eszköz, amely wifi kommunikációt használ (egyébként ez is mikrohullámú), olyan kommunikációs pontokat keres, amelyek ilyen jeleket sugároznak és fogadnak, ha a vételkörzetébe kerül egynek és az nem titkosított, tehát engedélyezi bármely eszköz csatlakozását, akkor az eszköz kezelője utasítására kapcsolódik is hozzá. Ugyanez a technika, ha titkosított eszközt szeretnénk használni, de tudjuk a wifi-jelszót, ez esetben a többletmunka a jelszó beírása. Ez a procedura megéri a rá fordított időt, mert így a hot spot sávszélessége (időegységenkénti adatmennyiség-forgalma) megmarad azoknak, akik azt jogosultan használják. Nem mindegy, hogy az otthoni wifit kényelmesen használjuk a saját dolgainkra, vagy várakozunk órákon át, amíg a szomszéd illegálisan filmeket tölt le.

A kütyüink képesek arra, hogy jónéhány hot spotot előnyben részesítsenek, ezek az úgynevezett preferált hálózatok, ezekhez a kütyünk automatikusan kapcsolódik, ha a vételkörzetükbe kerül. Az utóbbi megjegyzés már engedi sejteni, hogy a wifis kommunikáció térben szűk, néhány tíz vagy néhány száz méter a hatótávolsága, ennél messzebbre távolodva a hot spottól a kapcsolat megszakad, mert a távoldással gyengülő jelet a kütyünk vevője nem tudja érzékelni, éppúgy, ahogy a hangerősség is gyengül két beszélgetőtől hátrálva, ott is lesz egy olyan pont, ahonnan már nem értjük az elhangzott szavakat.

Ha a kütyü ilyen hot spot vételkörzetében van, akkor bekapcsoláskor automatikusan kapcsolódni fog hozzá, és máris elérhető az interneten tárolt sok-sok tartalom.

A kinézet, a működés alapelvei

A tablet képernyője – kinézetében tökéletesen azonos az okostelefonéval – lapokból áll, amelyekre a kívánt appok ikonjai és widgetek egyaránt kerülhetnek. Ez utóbbiak olyan speciális appok, amelyek anélkül is rendelkezésünkre bocsátanak információkat, végrehajtanak feladatokat, hogy látszólag működjenek. Persze a háttérben működnek, ilyen lehet például az ébresztőóra, amelynél beállítható, hogy melyik napon, mikor jelezzen. A widgetek mérete lehet jóval nagyobb, mint az ikonoké, hiszen a járulékos információk megjelenítése ezt szükségessé teheti. Az appok ikonjai egyediek, segítenek kinézetükben könnyebbé tenni a hozzájuk rendelt app felismerését. Az appok készítői ügyelnek arra, hogy ha az asztali gépen, a laptopon, a tableten és az okostelefonon is futtatható a megfelelő operációs rendszerre készített változat, akkor annak az ikonjai is hasonlítsanak egymásra. Íme a Google Chrome böngésző-programjának néhány ikonja, a kis eltérések ellenére is könnyedén ráismerünk az alkalmazásra, ahogy az Audi, a Mercedes vagy az Opel autót is felismerjük közismert emblémájukról.

Az Android – az asztali gépek Windows rendszeréhez hasonlóan – eseményvezérelt rendszer, ami azt jelenti, hogy a működést különböző események szabályozzák, irányítják. Ilyen esemény például egy app elindítása, kapcsolódás egy wifi hot spothoz, egy üzenet következő betűjének leütése, az akkumulátor kis töltöttségi szintje, és még sok-sok egyéb. A rendszer a beállításoknak megfelelően reagál az eseményekre, kezd meg, változtat meg vagy fejez be tevékenységeket. (Példaként megemlíthető az ébresztés idejének beállítása, az ébresztés időpontjának megváltoztatása és az ébresztőjelzés megszakítása a szundi funkció bekapcsolásakor.)

Az okostelefonhoz és a számítógépek képernyőjéhez hasonlóan a tablet kijelzőjét is egyedivé, különlegessé teheti egy szépen megválasztott háttérkép, de ennek az esztétikai feladat ellátásán kívül nincs igazán funkciója.

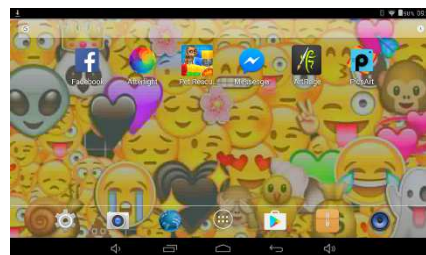
Amikor nincs háttérkép

A szolid háttérkép nem zavaró

Itt már lehetnek gondok néhány ikon felismerésével

Ezen a háttérképen alig látszanak az ikonok

Az okostelefonok képernyőjéhez hasonlóan a tableté is több lapból áll, amelyek között oldalra húzással lapozgathatunk. A legtöbb laptop kijelzőjén kis pöttyöcskék jelzik, hogy épp melyik lapon vagyunk:

A kijelző valamelyik lapján látható ikon vagy widget hozható működésre, ha ujjunkkal rákoppintunk (szaknyelven azt mondjuk: rábökünk), vagy felkereshetjük az összes telepített app ikonraktárát (Alkalmazások) és ott választhatjuk ki, ha rábökünk az ikonjára.

A kinézet megváltoztatása

A tablet kijelzőjének kinézetét több módon is megváltoztathatjuk:

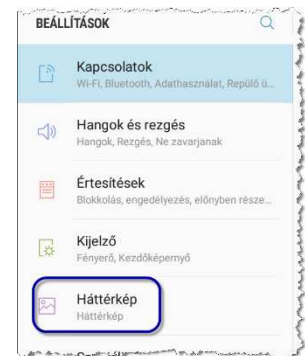
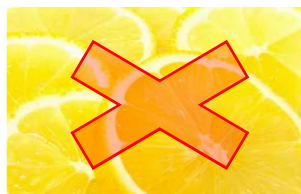
- háttérkép módosítása,
- új ikon/widget elhelyezése az asztalon,
- a kijelzőre helyezett ikon/widget törlése,
- a kijelzőn elhelyezett ikonok mozgatása.

Ezek módja tabletről tabletre változó, ezért most csak a Samsung Galaxy Tab módszerét ismerjük meg.

- háttérkép módosítása

Elsőként a beállításokat aktiváljuk (⚙️), majd ennek **Háttérkép** pontját kiválasztva juthatunk el a háttérképekig, ahol a Galéria képei vagy a gyári háttérképek között válogathatunk. A kiválasztott képre koppintva választhatunk, hogy a kezdőképernyőn, a zárolási képernyőn, esetleg mindkettőn szeretnénk azt viszontlátni. Azt javaslom, hogy tartózkodjunk az imént említett csilivili háttérképektől, ha azonban feltett szándékunk, hogy ily módon is bizonyos fokig egyedivé kívánjuk tenni, akkor érdemes egy asztali gépen vagy laptopon az 1200×1920 méretű képek között keresgélni a Google képkeresőjével, legyünk arra is figyelemmel, hogy a tablet álló és fekvő helyzetben is használható.

Azt mindenképp érdemes megjegyezni, hogy háttérképnek praktikusabb valami sötétebb tónusú képet választani, mert a kijelző élettartama is hosszabb lesz ha az alaphasználatban nem kell nagy fényerővel világítaniuk a képpontoknak, ráadásul a kisebb fényerő miatt az akkumulátor is tovább fogja bírni, mintha valami komolyabb fényerejű háttérképet kellene megjelenítenie, A szemkímélésről nem is beszélve.

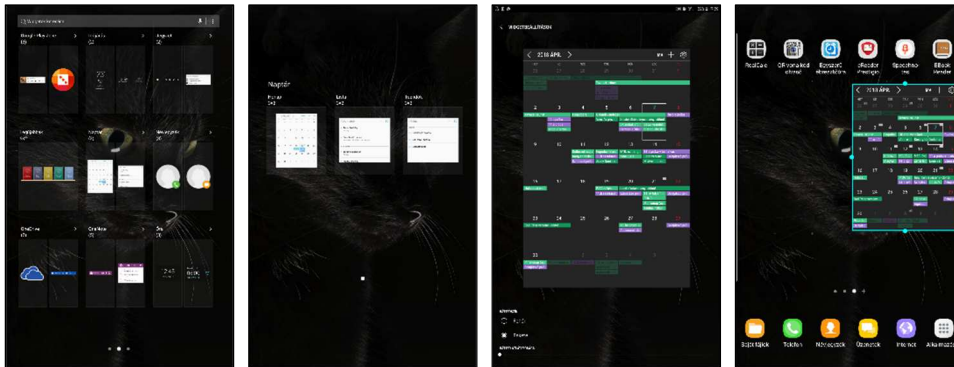

- új ikon/widget elhelyezése az asztalon

Ha új ikont szeretnénk a képernyőre helyezni, akkor lapozzunk oda, ahol látni szeretnénk, majd koppintsunk a kezdőképernyőn az Alkalmazások ikonjára, ez tárolja az összes – a tabletre már telepített – app ikonját. Ekkor névsorban láthatjuk az ikonokat, ha már jó sok alkalmazást telepítettünk, akkor ez több lapon is lehet. Keressük meg azt az appot, amelyiket a kezdőképernyő aktuális lapján látni szeretnénk és tartsuk hosszan nyomva. Ekkor a kép átvált a képernyő aktuális lapjára, és ha ott van szabad ikonhely, akkor ezek egyikére odahúzhatjuk és már ki is tettük.

Ha widgetet tennénk az asztalra, akkor a képernyőn most is lapozunk oda, ahová a widgetet szánjuk. A lap üres területét hosszan nyomva, a lap kissé összebb húzódik, és a képernyő alján megjelenik a Widgetek ikon. Ha ide koppintunk, feltűnnek a widgeteket tartalmazó lapok, ezek közül kiválaszthatjuk a megjeleníteni kívánt widgetet. A widgetek jó részének több megjelenési módja van, ezt is kiválaszthatjuk (ahogy az alábbi második ábra mutatja), és az esetleges megjelenési beállításokat is ekkor lehet testre szabni (harmadik ábra), végül ki kell választanunk a widget helyét a lapon (ez látható a negyedik ábrán). Ha ezt is megtettük, a widget már meg is jelenik a lapon.

- a kijelzőre helyezett ikon/widget törlése

Ha már nincs szükségünk egy ikonra vagy widgetre, azt eltávolíthatjuk, hogy ne foglalja fölöslegesen a helyet a képernyőn. Az előbb említettekhez hasonlóan hosszan kell nyomva tartani az ikont vagy a widgetet, ekkor a képernyő tetején megjelenik a kuka ikonja. Ide kell húzni az ikont vagy a widgetet, és törlődik is a képernyőről,

- a kijelzőn elhelyezett ikonok mozgatása.

Ha arrébb szeretnénk mozgatni néhány ikont, hogy mondjuk egy új widgetnek, csinálhassunk helye, akkor egy a képernyő egy lapján belül, a már megismert hosszú lenyomással szüntethetjük meg a képernyő felszíne és az ikon között. Ha ezek után egy üres helyre áthúzzuk és ott elengedjük, akkor máris átköltözik (a widgetek is mozgathatók ezzel a módszerrel). Az ikon elvieg másik lapra is áthúzható, de nagy ügyesség és rutin kell hozzá, gyorsabb az egyik lapon kikukázni, majd a másik lapra átlépni és ott az előbb megismert módon újra elhelyezni.

AZ ALAPALKALMAZÁSOK

Azt gondolom képtelenség pontosan meghatározni, hogy mennyi program készült a PC-kre. Ugyanez a helyzet a tabletekkel is. Talán képtelenség is pontos számról beszélni, hiszen a programozók szerte a világon folyamatosan készítik az új alkalmazásokat. Tapasztalatból tudom, hogy programokat, még-hozzá jó programokat készíteni igencsak fáradtságos, de akkor mi motiválja a programozókat, hogy ont-sák a sok új programot? Néhányan szórakozásból vagy tudásuk fitogtatása okán alkotnak, de ez csak az elenyésző kisebbség. A többség ebből szeretne megélni, sikerülhet nekik? Az alkalmazások egy része ezért fizetős, de akkor mivel magyarázható meg a rengeteg ingyenes alkalmazás. Ezek többnyire hem-zsegnek a reklámoktól, ahogy szinte képtelenség a tévében is egy filmet megnézni úgy, hogy legkésőbb fél óránként meg ne szakítaná azt egy reklámblokk. Igen, ez a fogyasztói társadalom velejárója, mi is kénytelenek leszünk ezt elfogadni. Azért vannak fokozatok, ezért igyekszünk olyan alkalmazásokat ajánlani, preferáltatni, amelyek nem, vagy csak ritkán zavarják meg munkánkat reklámokkal, ráadásul a kategóriájuk legjobbjai közül mazsoláztunk, hogy megismert tablet minél hatékonyabb eszközzé vál-hasson a képzés támogatásában.

Ideje körülnéznünk a meglehetősen széles alkalmazáskínálatban! Azt mindenek előtt le kell szögez-nünk, hogy az alkalmazásokról olvashatók csak ajánlások, ha valaki az alább felsorolt tevékenységek némelyikére a mobiltelefonján már évek óta használ egy másik appot, akkor nem biztos, hogy megéri egy új alkalmazást megismerni. Átszokni nem is olyan könnyű, ne becsüljük le a megszokás erejét.

Egészen biztos nem lesz idő mindenféle app megismerésére, de összeválogattuk azokat az appokat, amiket a munkavégzés szempontjából fontosnak tartunk.

Nyilván nem tekinthető a rengeteg kategória mindegyike alapalkalmazásnak, az alábbi listába a leg-gyakrabban használt, szinte nélkülözhetetlen alkalmazáskategóriákat szedtük össze. Ezeket persze nem minden felhasználó használja, nem is azonos gyakorisággal, de a képzés során ezek jó eséllyel szóba kerülnek majd, így ezekről kellene (legalább a „láttam már működni” szinten) ismereteket szerezni.

▪ beállítások	▪ csevegő appok	▪ QR kód/vonalkód
▪ Play áruház	(Skype, Viber,	olvasó
▪ böngésző	Messenger,)	▪ időjárás-előrejelző
▪ levelezőkliens	▪ óra	▪ jegyzetelő
▪ Google csomag (nap-	▪ ébresztőóra	▪ hangrögzítő
tár, térkép, youtube,	▪ médialejátszó	▪ számológép
fényképek ...) egyéb	▪ fényképezőgép	▪ naptár
részei	▪ galéria-képnézegető	▪ felolvasó
		▪ e-book olvasó

Az első oszlopba a nélkülözhetetlen appok kerültek, Ezeket rutinszerűen kell tudni kezelni mindenkinek, aki tovább szeretné adni tabletes ismereteit.

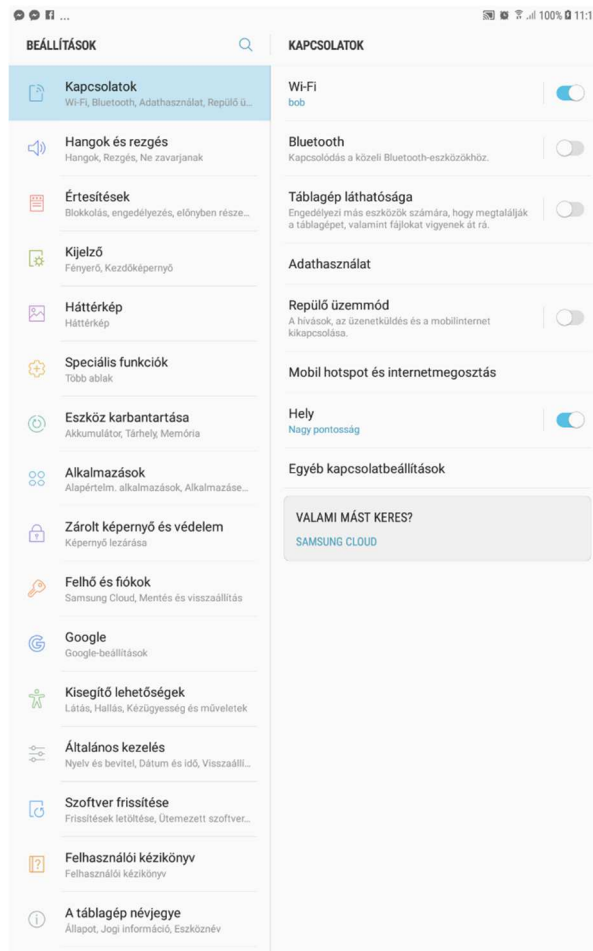
A második oszlopba kerültek azok az appok, amelyeknek komoly szerepe lehet a mindennapi életben, ezért ezeket is kellő mélységben meg kell ismerni, mert a használatukat megismerőknek szükségük lesz rájuk, ha a digitális világban sem szeretnék elveszni.

Végül a harmadik oszlopban azokat az appokat soroltuk fel, amelyek nélkül remekül el lehet lenni, de szembe kerülhetünk olyan egyénnel, akinek a mindennapjait jócskán megkönnyítheti egyik vagy má-sik.

Beállítások

Ennek az appnak központi szerep jut a tablet működésében, hiszen a gép működését, reakcióit és kinézetét is itt állíthatjuk be. Részletes ismerete alapkövetelmény, csak gondoljunk bele, mennyire bíznánk magunkat egy olyan taxisofőrre, aki percekig keresi az indexkapcsolót, vezetés közben bújja a KRESZ-könyvet és nem biztos benne, hogy járműve hány sebességi fokozatot használ.

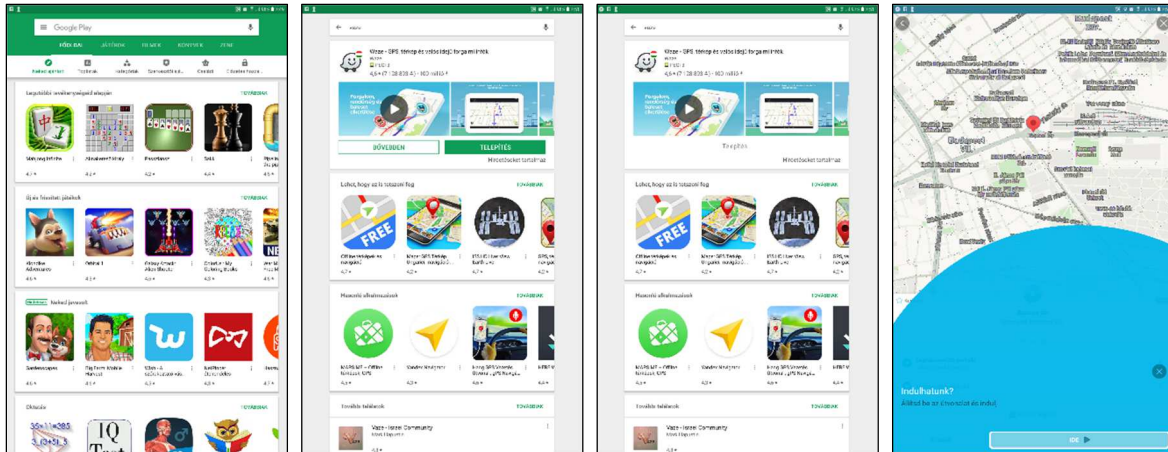
Play áruház

Ez az a felület, ahol új appokat szerezhethetünk be, illetve a meglévő appok itt juthatnak hozzá a frissítésekhez. Nem tudjuk mindig pontosan, hogy mit is keresünk, ezért a Play áruház tematikus felépítésű és még keresője is van, amely meggyorsítja a keresett app fellelését, illetve megmutatja a témában elérhető alkalmazásokat.

A keresett app beszerzésének menete:

- keresés
- kiválasztás
- telepítés
- megnyitás a kipróbálás okán.

A feltelepített apphoz automatikusan készülhet egy ikon a képernyőn, amit bárhová mozgathatunk, vagy törölhetünk is, de ha a beállításokban ki is kapcsoljuk ezt, az Alkalmazások között megmarad.

Böngésző

Chrome

A Google Chrome böngészője szinte teljesen úgy működik, ahogy azt máshol is megszokhattuk, csupán két dolgot érdemes kimelni:

- a webcímek beírásához a képernyő billentyűzet áll segítségünkre;
- a legtöbb weboldal tartalma két ujjunk szét- és összehúzásával nagyítható, illetve kicsinyíthető.

A Samsung készített az eszközére saját böngészőt és levelezőkliens is, de ezek nem nyújtanak annyi többletet, hogy a megszokást érdemes lenne miatta félredobni.

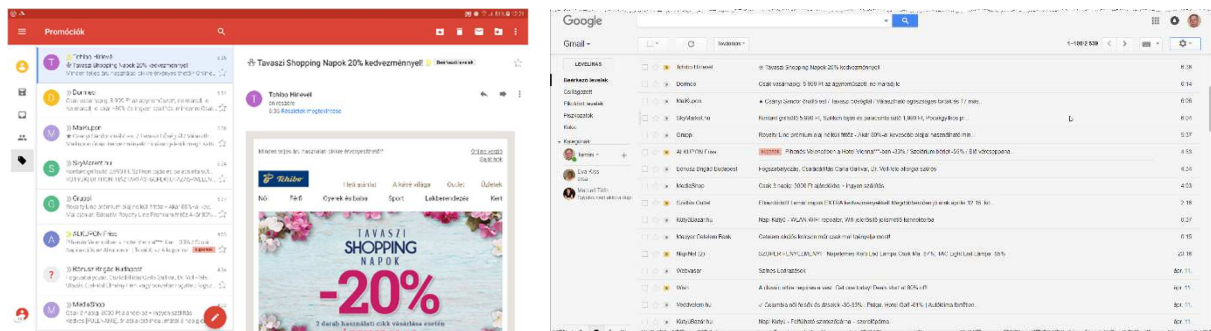
Levelezőkliens

Gmail

A Gmail levelezőkliense megszólalásig hasonlít a mobilelefonokon használtira és kinézetében merőben más, mint amit az asztali gépeken, laptopokon megszoktunk. A szolgáltatások tárháza persze ugyanaz, de az újfajta kinézettel érdemes összebarátkozni.

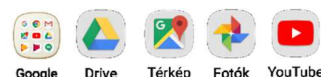
A bal oldali képen a tabletre készített levelezőkliens, a jobb oldali képen ennek asztali gépen látható változata látható.

Az egyetlen dolog, amit keresni kellene, az az, hogy a tablettes verzióban miként kezdhetünk új levél írásába. Erre szolgál a képernyő alján, középtájon látható, világosbarna, fehér ceuzát ábrázoló ikon.

A Google csomag egyéb részei

A Google évtizedes tapasztalat alapján készítette az alkalmazásokat, amelyeknek azonnal megjelentek az Android rendszerben futó appjai. Ezek igazából felhőalkalmazások, ami így elsőre valamiféle misztikus szónak látszik, hogy az informatikában kevésbé jártasak szeme elkerekedjen, de persze szó sincs itt semmiféle titokról. Az általunk készített adatok (pl. szövegek, fényképek) nem csupán a saját eszközünkön tárolódnak, hanem kívánságunkra készül egy másolat valami központi tárhelyre, na, ez a

„felhő”, később mi, és akinek erre jogosultságot adtunk, bármikor elérhetik. Persze nemcsak magánszemélyek, hanem cégek is tesznek közzé itt információkat. Ilyenek például a térképek és a youtube oldalán közzé tett zenék, videók. Elsőre persze az ember idegenkedik attól, hogy kiadja a kezéből az adatfájljait, de a felhőnek sokkal több pozitív hozadéka van, mint amennyi kárt a legvadabb rémálmaink forgatókönyvei szerint okozhatnak.

Egy fontos ténnyel nem árt tisztában lennünk, azzal, hogy amennyiben asztali gépen is használjuk a Google alkalmazásait, akkor azok a tablettel szinkronizálhatók, ez alól a Chrome és a Gmail sem kivétel.

Csevegő appok

Ezek az appok a két ember közötti valós idejű kommunikáció beszélt, írott vagy képi lehetőségeit hivatottak lehetővé tenni. Épp úgy, mint régen a vonalas telefon, de az internetnek és a mobil kütyüknek hála, annál sokkal nagyobb eséllyel és a számtalan digitális kiegészítőnek köszönhetően hatékonyabban. Hogy melyik ezek közül a befutó? Ez nehéz kérdés, a lehetőségeik egészen hasonlóak, a használat adta gyakorlat, megszokás inkább mérvadó. De mondok egy hasonlatot: Ha azt kérdeznénk, hogy egy BMW, egy Mercedes és egy Volvo modell közül melyik a legjobb, arra lehetetlen lenne válaszolni. Az, aki évtizedek óta Volvóval jár, az szinte biztos azt látná szívesen győztesként, a másik két márkával évtizedeket eltöltő autótulajdonosok is a saját márkájukra voksolnának. De abban megegyezhetünk, hogy sok lényeges tekintetben nincs köztük eltérés, mindbe be tudunk ülni, egyformán eljuthatunk velük a szomszéd városba stb. Valami ilyen mérkőzés lehet a csevegő appok között.

Óra

Ennek az appnak nincs külön ikonja, helyette egy widget látható a kezdőképernyőn, mielőst valamilyen módon aktiváljuk a tabletet. Nemcsak az aktuális idő, hanem az aznapi dátum is látszik. Ennek az órának is van ébresztő funkciója, de elég kezdetleges, ezért érdemes olyan appot használni, amit kifejezetten erre a célra fejlesztettek.

Ébresztőóra

AMdroid

Ez a kis ébresztő alkalmazás tökéletes megfelel a célnak, több ébresztést is beállíthatunk benne, akár a hét minden napján máskorra is kérhetünk riasztást, a beállított ébresztéseket a kitörülésükig ismételteti hetente a kért időpontokban, vagy naponta. Azt is kiválaszthatjuk, hogy miként, milyen hanggal ébreszsen. Mindemellett arra is megkérhetjük, hogy számoljon vissza 2 óra 40 perccel, mert addigra sült meg a pulyka.

Médialejátszó

MX Player

A filmek, zenék lejátszására is számtalan app készült, de ezekre valójába vajmi kevés szüksége van egy átlagfelhasználónak, ugyanis a rendszer automatikusan felismeri és lejátszza a médiafájlokat. Ha mégis szeretnénk valami valamilyen médialejátszó appot, akkor az MX Playert ajánlom, a kategóriájának talán a legkiforrottabb appja.

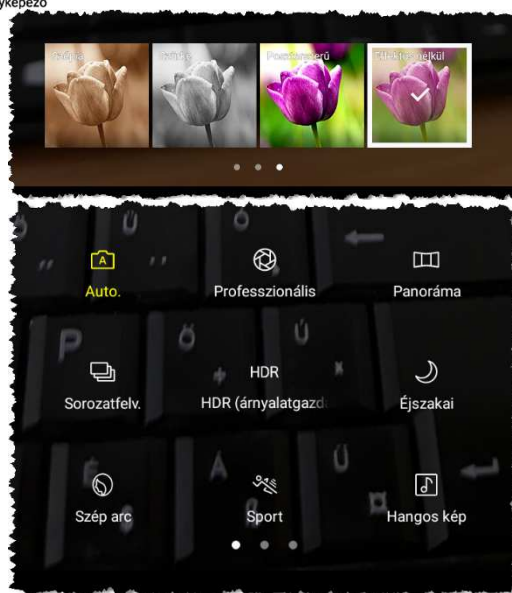
Ha több médialejátszónk is van, akkor a médiafájlokra kattintva a rendszer felkínálja, hogy válasszuk ki, hogy melyikkel szeretnénk lejátszani. Utólag a Beállításokban az Alkalmazások között lehet kikeresni és az alapértelmezések törlésével ezt felülírni.

Fényképezőgép

Ehhez sok hozzáfűznivalónk nincs, mindössze annyi, hogy a hátoldali kamera mellett a kijelző fölött is megbújik egy kis kamera, elsősorban a videochat kiszolgálásához. A Fényképező alapműködése azonos a legtöbb mobiltelefonéval, itt azonban három többlet-opció található, a képernyőt fel-le húzva lehet váltani a képernyő felőli és a rendes kamera között, ez látható a balra lévő képeken, a képernyőt balra és jobbra húzva a képkészítés opcióit állíthatjuk be, ennek lehetőségeit a jobb szélén elhelyezett képrészletek mutatják be. Ezek felfedezését a felhasználóra bízuk.

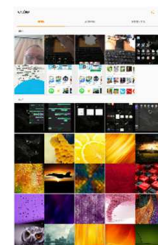

Ezek felfedezését a felhasználóra bízuk.

Galéria-képnézegető

A tablet Galéria funkciója teljesen megegyezik a mobiltelefonoknál már megszokottal. Itt is ugyanúgy van lehetőségünk a képek albumokba rendezésére, képek mozgatására egyik albumból a másikba, illetve egy-egy képet megtekintve lehetőség van annak megsztására, szerkesztésére illetve törlésére.

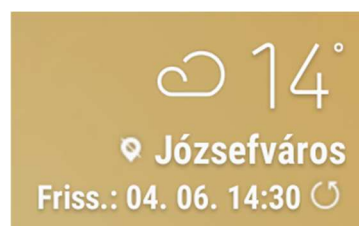
QR kód/vonalkód olvasó

Valójában elég ritkán van rá szükségünk, de amikor hasznát vehetjük, akkor nagyon jó ha kéznél van egy QR kód és vonalkód olvasó, mert ennek hiányában szabad szemmel esélytelen a vastagabb, vékonyabb vonalakká, vagy a fekete és fehér pöttyöké kódolt információ visszafejtésében, holott néha igen fontos és hasznos lehet, ha ismerjük a tartalmát. Például eszközök mellé már van, hogy nem adnak leírást, csak egy QR kód rejti annak webcímét vagy a kutyunkra letölthető, az azt működtető apphoz vezet el. Például az okosóránk és a mobiltelefonunk közötti kapcsolattartást intéző apphoz így juthatunk el gyorsan,

Időjárás-előrejelző

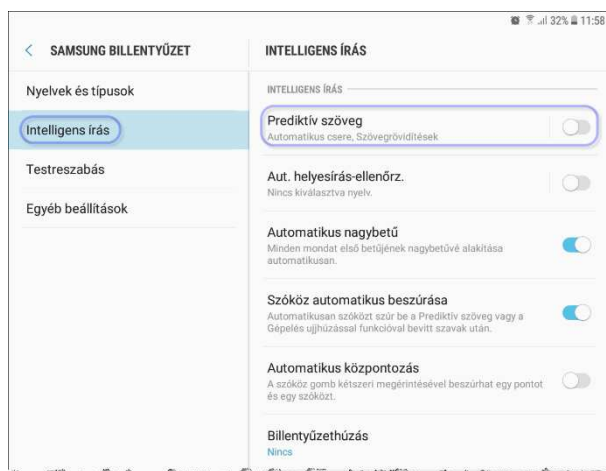
Ennek az appnak sincs külön ikonja, helyette egy widget feszít a kezdőképernyőn. Egészen jó kis app, de ha valaki másik időjós programot preferál, nyugodtan töltsse le a kedvencét. Ajánlanám még az idokep.hu weboldal hasonló nevű appját.

Jegyzet

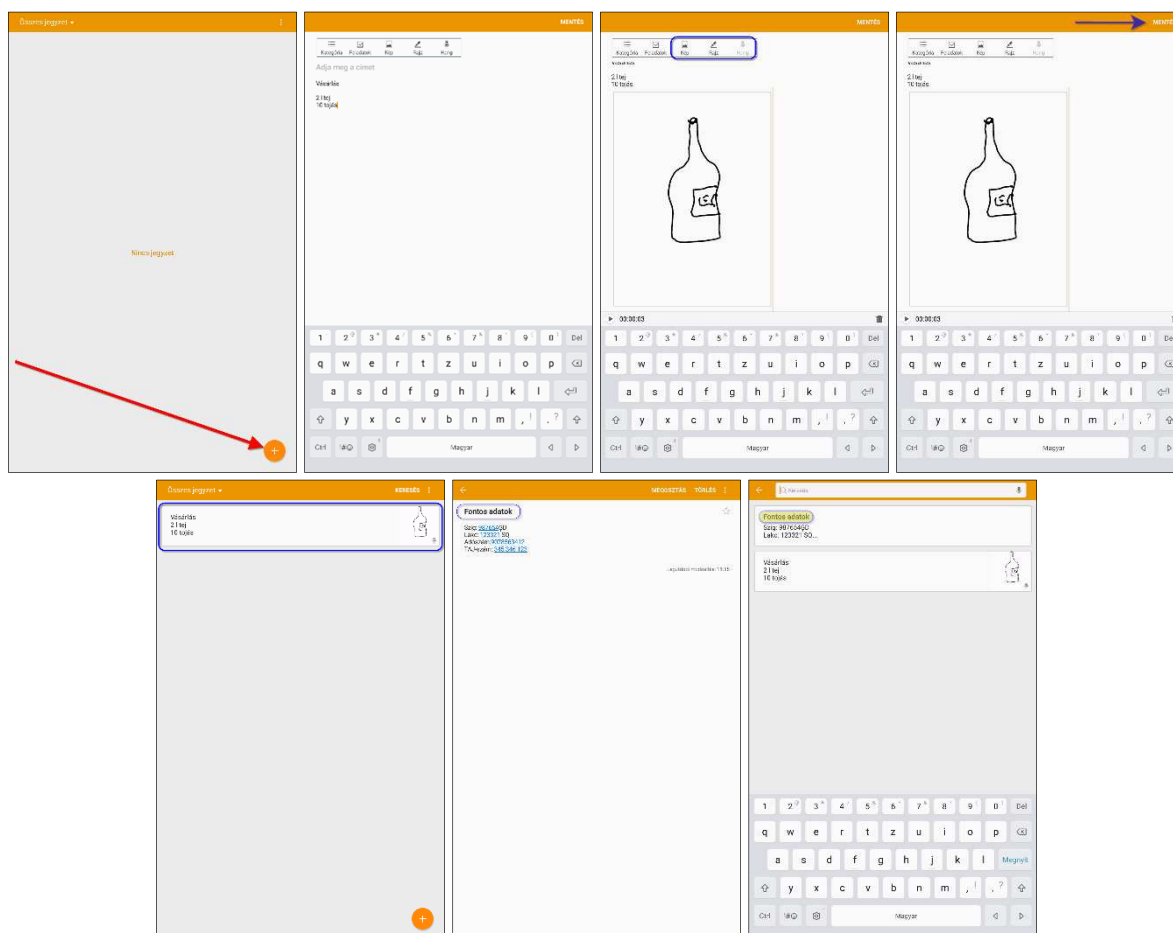

Itt jegyezném meg, hogy annak, aki szereti, a tabletnél is módja van a prediktív szövegbevitelt használni, csak be kell állítani. A képernyő- billentyűzeten van egy bállítás gomb:

Ezt kiválasztva, az *Intelligens írás* lapon megtalálható a prediktív szöveg ki- és bekapcsolója,

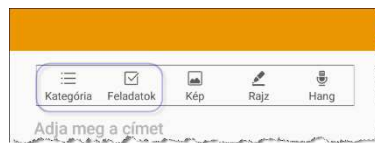
A következő hét képen a *Jegyzet* app használata látható:

Az első képen az új jegyzet létrehozását aktiváló + jelre mutat a nyíl, a másodikon már készül a jegyzet. A harmadik ábrán azt emeltük ki, hogy a jegyzethez képet, rajzot és hangüzenetet is csatolhatunk. A negyedik képen a mentés indítója, majd az ötödik ábrán az elmentett jegyzet látható. A hosszabb távra

készülő vagy fontos jegyzeteknek érdekes címet is adni, ezt látjuk a hatodik ábrán, a cím beírásai lehetőségét a 3. ábrán láthatjuk. A 7. ábrán a címet jelöltük, ki, jobban látható, sőt ha sok-sok jegyzetet készítettünk, a keresés a cím alapján könnyebb.

A szomszédos ábra azt is elárulja, hogy a rendszeren adminisztráló felhasználók kategorizálhatják is a jegyzeteiket, illetve később kipipálható pontokba rendezhetik a leírtakat, és – mondjuk – vásárláskor könnyebben láthatjuk, mely árukat kell még a kosarunkba tenni. Tegyük hozzá, hogy azért kevésbé életszerű a piacon tablettel a kézben, abban a jegyzeteit pipálgatva a vásárló. Nem tudom hová tenné a szatyrárt, a pénztárcáját pipálgatás közben.

Hangrögzítő

Hangrögzítő

Eredetileg megbeszéléseken, értekezleteken elhangzottak rögzítésére, szó szerinti jegyzőkönyvek elkészítésekor a gyorsírás kiváltására alkották meg a hangrögzítőket, de sok más területen is rendkívül hasznos lehet, ha a memóriánknak elkél egy kis támogatás, ha gondjaink lennének a hallottak visszaidézésével. Az emberek hangjának, nyilatkozatainak rögzítése aggályos lehet a személyiségi jogok vonatkozásában, ezért, ha egy megbeszélésen hangfelvételt szeretnénk készíteni, azt csak a jelenlévők hozzájárulása birtokában kezdhethetjük meg.

A Hangrögzítő app a felvett hangokat azonnal egy fájlba (adatállományba) menti, nekünk csak a fájl nevét kell megadnunk. Erre érdemes odafigyelni, mert esetleg csak két-három év múltán lesz szükségünk arra, hogy a felvételt valamilyen okból visszahallgassuk, és addigra a felületes elnevezés már rég a feledés homályába merülhetett, és bizony hosszas turkálás után lelünk csak rá.

Számológép

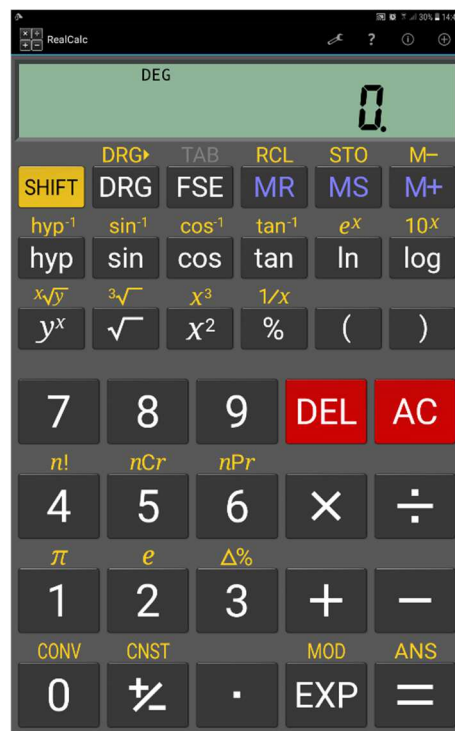

RealCalc

Néha bizony milyen jó lenne, ha előkaphatnánk egy számológépet, mert még azok is tévedhetnek, akik jól és gyorsan számolnak fejben, de – lássuk be – az emberek többsége idegenkedik a számoktól és a számolástól. Szerencsére ma már nem szükséges egy számológépet a farzsebünkbe dugni, hogy mindig kéznél legyen, a tablethez rengeteg számológép appot készítettek, én azonban a RealCalc mellett tenném le a voksomat, a készítői teljesen jól vizualizálták a hagyományos számológép megjelenését, és rengeteg olyan funkcióval is ellátták, hogy akár egy matematika érettségien is bőven elegendő lenne.

Az alapműveleteken kívül rengeteg matematikai függvényt és számítási metódust és több fontos állandót ismer az elektron tömegétől kezdve, a fénysebességen keresztül a jó öreg π -ig.

Kapásból képes egy sor mértékegység-átváltásra: idő, távolság, hőmérséklet, tömeg, nyomás, energia, teljesítmény, hogy csak néhányat ragadjak ki.

Naptár

Naptár

Ez az app remek segítséget nyújt tennivalóink, elintézendőink, eseményeink megszervezésében, bármikor vehetünk fel új bejegyzéseket, azok részleteit; kérhetünk róluk értesítést. Így sokkal kisebb eséllyel mulasztjuk el a megbeszélést, amit a főnök kért hétfőn 11-re; a gyerek fellépését a helyi kultúrház néptánc körében, vagy esedékes ritmikus sportgimnasztika bemutatóját, netán a ballagását.

A naptárunkat kiválasztott más naptárakkal összeszinkronizálhatjuk, például nem fogjuk a barátunkat ebédmeghívással zaklatni, ha látjuk, hogy az ő naptára szerint akkor épp a főnökénél van megbeszélésen.

Talán mi sem szeretnénk, hogy minden bejegyzett eseményünkről mindenki értesüljön, aki a mi naptárunkat látja, ezért van lehetőségünk olyan – személyes – bejegyzéseket is készíteni, amely csak a saját naptárunkban látszik (tényleg milyen ciki lenne, ha a főnökünk látná, hogy ebédidőben a konkurens céghez megyünk felvételi beszélgetésre, vagy tudná, hogy a jövő héten ünnepeljük a középső gyerek tízéves házassági évfordulóját).

Felolvasó

@Voice

Amennyire nagy szükség van erre az appra, magyar nyelven azonban meglepően kevés található belőle. Ez az app nagyon szépen beszél magyarul, a hangmagasság és az olvasás sebessége is állítható. Begépelte szövegeket, szövegfájlokat olvas fel, az sem probléma, ha a szöveg nem fér egyszerre a képernyőre, az app automatikusan továbblapoz ha elért a kijelzőn olvasható rész végére. Egyetlen probléma van csak vele, hogy az app nyelve angol, de egy-két menüponttal már elég szépen el lehet vele boldogulni.

E-book olvasó

FBReader

Azt hiszem, ez az alkalmazás, remekül kárpótol a valódi e-book olvasó készülék hiányáért, persze nem is versenyezhet az eredetivel, hiszen a tabletben csak 8–9 óra olvasáshoz elég a szufla, ellentétben az igazi olvasókkal, amik csak a lapozáshoz és az éjszakai olvasást biztosító megvilágításhoz fogyasztanak energiát. Minden apró hátránya ellenére ez az app lesz a sláger offline (internet hozzáférés nélküli) módban, hiszen az előzőleg a tabletre mentett epub fájlok (ez az e-book olvasóval olvasható könyvformátum) remek időtöltést biztosítanak utazásnál, nyaraláskor, táborozáskor. Megjegyzendő, hogy az epub mellett a mobi, doc, rtf és pdf formátumokkal is boldogul. Akár 50-60 könyvet is feltölthetünk a tabletre, lehet válogatni. Az otthoni esti olvasást is remekül megoldhatjuk vele.

Az app a legjobb e-book olvasók képességeit rejti, a megjelenő könyvoldalak fényereje állítható – igazodva a külső megvilágításhoz (az ujjunkat a könyvoldal jobb szélén föl-le húzva módosíthatjuk ezt) –, amikor legközelebb elővesszük a könyvet, ott folytathatjuk, ahol abbahagytuk, bármikor megnézhetjük a tartalomjegyzéket, átlapozhatunk egy adott oldalra, könyvjelzőket helyezhetünk el a könyvben, van külön éjszakai és nappali üzemmódja is – ezek között két koppintással válthatunk oda-vissza.

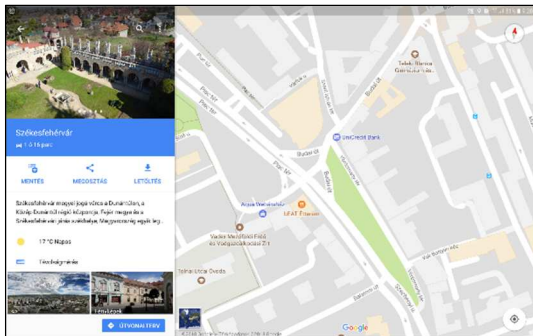
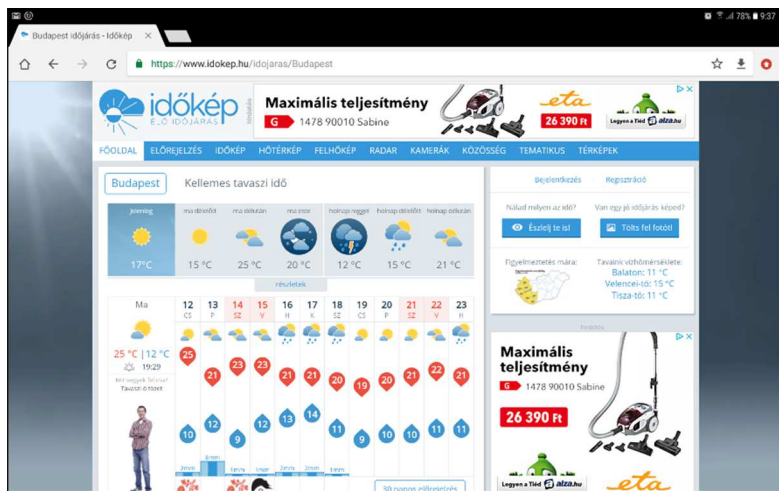
AZ ONLINE VILÁG FELFEDEZÉSE

Információszerzés

Úgy gondolom, hogy azok számára, akik eddig nem foglalkoztak az online világgal, az információszerzés e gyors formája az első, igazán mellbevágó élmény a tablet használatakor. Akiknek még csupán a nyomtatott térképek, a papíralapú menetrendek, a moziműsor-plakátok, a rádió-televízió műsorújságok, a napilapok, a könyvek és a Nemzeti Sport hasábjai jelentették az információszerzést, azok szinte értetlenkedve szembesülnek azzal, hogy mennyire gyorsan és szerteágazó módon lehet informálódni ennek a piciny és lapos cuccnak a segítségével.

Ehhez célszerű bemutatni az alábbi lehetőségeket, illetve közülük jónéhányat!

- navigáció, útvonaltervezés
- menetrend
- hírek
- tévéműsor
- moziműsor
- turisztika
- sport

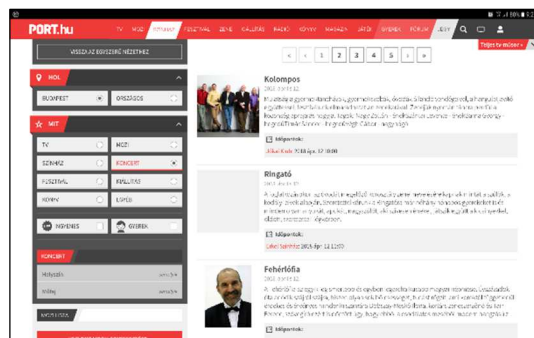
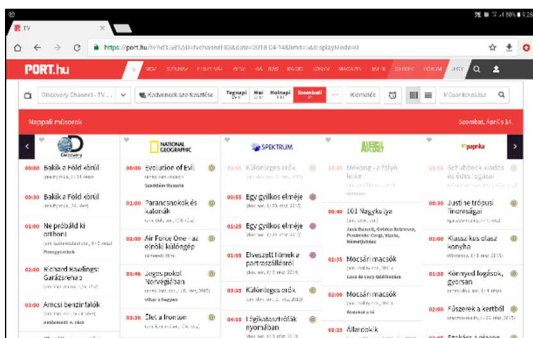
A gyorsvonali pótegyről részletes tájékoztatást itt talál.

Ha az utazás kizárólag a regionális kedvezményi vonalak egyikén történik, a felleltelti ár a kedvezményt már tartalmazza. **Bővebb információt a regionális kedvezményről itt talál.**

Értesítjük személyre szabottan az Önt érintő menetrendváltozásokról, utazási ajánlatokról! Iratkozzon fel hírleveleinkre!

Közlekedési mód	Indulás	Érkezés	Ár, kártya	Időtartam	Összes km	Részletesebb tájékoztatás		Helyszín	Távolság a legközelebbi állomástól	Távolság a legközelebbi állomástól	Online jegyvásárlás
						1.	2.				
1	04:18	05:20	0,42	49 km		1.	2.	463 Ft		2.	Jegyvásárlás
2	05:38	06:20	0,42	49 km				463 Ft			Jegyvásárlás
3	06:54	07:24	0,30	49 km	345 Ft			915 Ft	RIAC	1.	Jegyvásárlás

Debrecen	Menetrend	Térfelületi járatok	Szolgálat	Információk	Vonat	Vonat szolgáltatásai
	06:54	0,7		685 TKM, IC, Budapest-Kecsk		0 1 2.
Nyíregyháza	07:24	0				
	06:58	07:40	0,42	49 km	465 Ft	

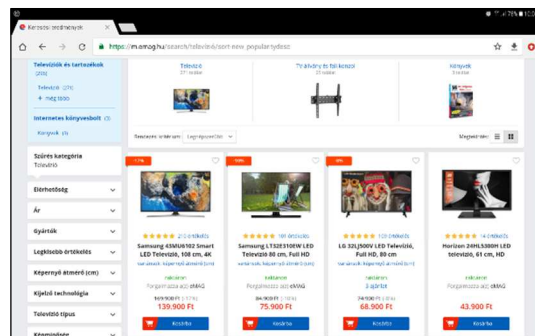
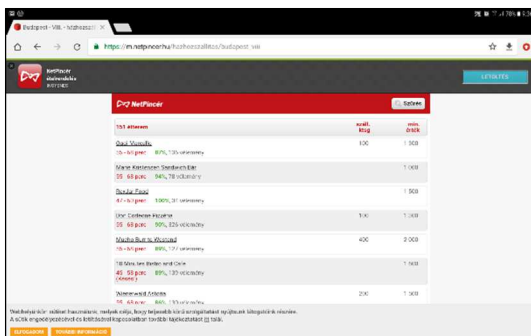
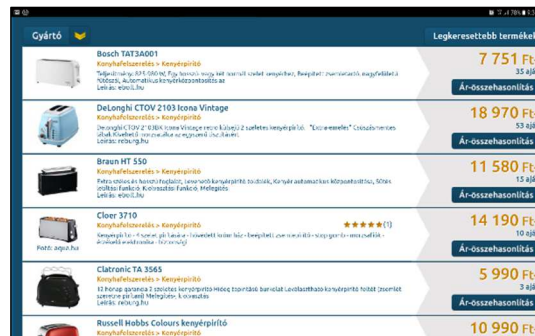
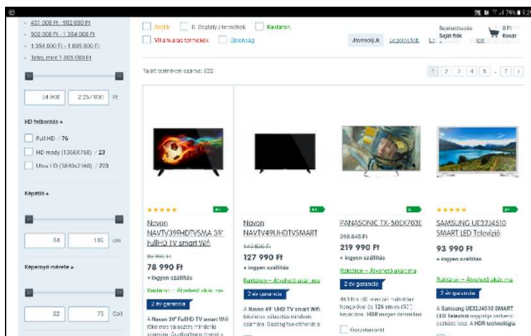
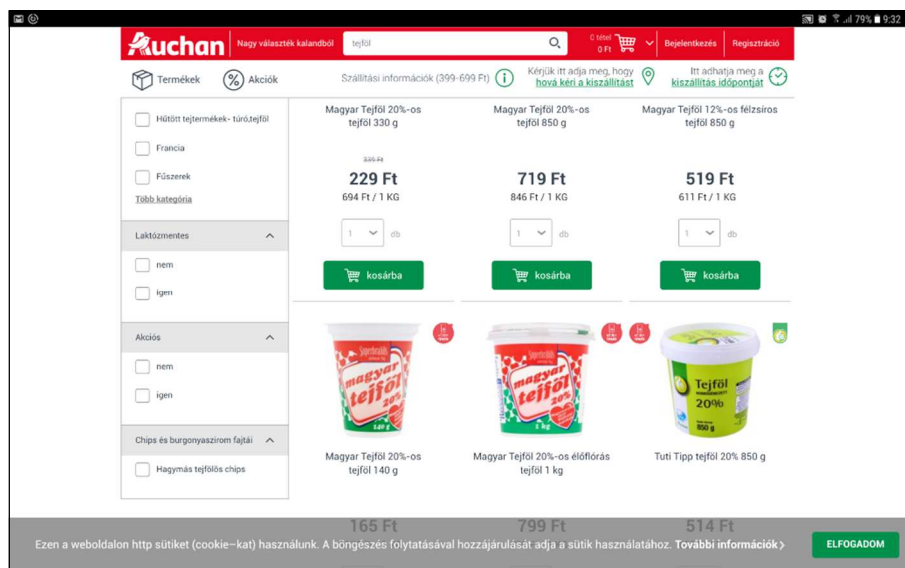

Vásárlás

Az emberek nagy többsége idegenkedik az online vásárlástól, aminek bizonyára a természetes bizalmatlanság és e lehetőség újdonsága mellett szerepet játszik az a tény is, hogy az emberek úgy érzik, jobb látni is a venni kívánt dolgot. Ez persze bizonyos mértékig jogos igény, de nem általános érvényű. Azt meg csak a gyakorlat igazolhatja, mennyivel kényelmesebb otthon fogadni a szállítót, mint el- és visszabuzumlizni a boltba, tülekedni, sorban állni, ráadásul hazafelé még cipekedni is. Egy ruha vagy cipő vásárlásakor teljesen jogos az igény, hogy látni szeretnénk, miként áll rajtunk, kényelmes-e, de egy karton tej, két kiló liszt esetén ez már csak részletkérdés. Érdeemes megmutatni több webáruház és online kereskedelmi egység használatát, mert a kényelmes dolgokra könnyű rászokni. Talán itt az egyik legmotiválóbb az a tény, hogy a tényleges vásárláskor nélkülözhetetlen verbális kommunikáció teljesen kiváltható némi kattintgatással. Azt a hátrányt, hogy nem nézhetjük meg a maga valójában a terméket, nem tapogathatjuk, forgathatjuk, némiképp ellenpontoszza az a lehetőség, hogy a webáruházak oldalán többnyire sok adat olvasható a termékről, és gyakorta olvashatók vásárlói értékelések is.

Az alábbi oldalak használatát, vagy más egyéni érdeklődés estén, az annak megfelelőket is érdemes megmutatni

- tesco
- emag
- mall
- netpincer
- jofogas

Ügyintézés

Az ügyintézés a másik olyan terület, ahol remekül kamatoztatható egy tablet. Szinte nélkülözhetetlen az okiratok cseréjénél, igénylésénél, adó-, nyugdíj- és illetékügyekben, de akár a rezsifizetés megkönnyítését is megemlíthetjük. (Zárójelben jegyzem meg, hogy egy mai egyetemista nem is lehetne meg az online ügyintézés nélkül, hiszen a tanórát, vizsgajelentkezéseit csak elektronikusan intézheti. De lassan már egy jogsi megszerzéséhez szükséges vizsgákra is csak elektronikusan lehet jelentkezni)

Az alábbi oldalakat mindenképp érdemes meglesni:

- ügyfélkapu
- bankok

Kommunikáció

Az életmódban igazi változást az online kommunikáció hozhat. Ha az időben eltolt kommunikációs formákat (a kommunikáció résztvevőinek nem kell egyidejűleg a gépnél lenniük, az adó üzen, a vevő később olvassa az üzenetet) tekintjük, a hagyományos levelezésnél nagyságrendekkel több lehetőséget nyújt számunkra az elektronika az online lehetőségekkel, és itt nem csupán a lényegesen gyorsabb és könnyebb kapcsolattartásra kell gondolnunk. Persze, remek dolog például a boltba igyekvő családtagnak elküldeni a „Légy szíves, hozz még két pohár tejfölt is!” üzenetet, hiszen ezek segítségével sok apró bosszúságtól kímélhetjük meg magunkat, sőt időt és energiát is spórolhatunk vele. Az igazi áttörést mégis a kommunikáció új formái, a posztolás, a hozzászólás és a blog jelenti, mert ezekkel új távlatok nyílnak meg az ezeket megismerők előtt, kapcsolatrendszerük új dimenziókkal bővíthet. Hasonlóan sok újat ad az egyidejű kommunikációban (a kommunikáció résztvevőinek interakciójaként zajlik). A hagyományos telefonálás mellé csatlakozik a videótelefonálás és az írott üzenetek cseréje is. Arról nem is beszélve, hogy ezek a kommunikációs formák díjmentesek. Mindenképp érdemes az alábbi kommunikációs lehetőségeket bemutatni:

- levelezés
- Messenger, Viber
- Skype
- közösségi média (Facebook, Twitter)

Feltételezzük, hogy az elektronikus levelezést minden képző ismeri és használja, Az már közel sem annyira biztos, hogy a többi kommunikációs csatornát is mindenki használja, így azokról némi szót ejtünk. A Facebook, a Skype és a Messenger webes és asztali gépen futtatható változatban is elérhető.

Abban az összes kommunikációs mód hasonlít az e-mailezéshez, hogy használni csak az adott csatornára érvényes fiók birtokában lehet. Tehát rendelkezniünk kell Facebook profillal (ehhez kell a regisztráció) ha ezt a közösségi kommunikációs formát használni szeretnénk, ehhez jár a Messenger nevű csevegő alkalmazás. Vagy egy Skype, illetve egy Microsoft fiók birtokában tudunk Skype-olni. Hasonlóan a Viber és a Twitter közösség használata is regisztrációhoz kötött.

Végül is mindegyiknél a partnereinkkel tudunk kommunikálni, csakhogy ez nem automatikus. Akivel kommunikálni szeretnénk, azt jelölnünk kell az ismerősöknek, illetve partnerünknek. A Twitter is profilt hoz létre, amelyben a követendők üzeneteit tudjuk olvasni, illetve a mi követőink olvashatják az általunk közzétett üzeneteket. A Twitteren szöveges üzeneteket kaphatunk (leginkább azoktól, akiket követünk) és küldhetünk, továbbíthatunk (lényegében azoknak, akik követnek minket) Persze itt nem fizikai értelemben vett követésről van szó, hanem a Twitteren zajló tevékenység nyomán követéséről. A követendők beállítása olyasmis, mint az ismerősök keresése a Facebookon. A Viber kezdetben az iPhone készülékeken nyújtott olyan szolgáltatást, mint a Skype, de már az Androidos és a Windows Mobile-os rendszereken is használható. Regisztrálhatunk rá, kapcsolatainkat a készülékünk névjegyzéke alapján állítja be. A Viberhez élő telefonszám is kell, így ezt a módot hagyjuk inkább meg az okostelefonoknak.

Összefoglalva: a Messengeren, Viberen és a Skype-on üzengethetünk szövegesen, hangban és képen, a Twitteren csak szövegesen és végül a Facebookon a közösség elé tárhatjuk (úgymond posztolhatjuk) gondolatainkat, életeményeinket fényképeinket, ideóinkat, a többiek ezekre reagálhatnak.

A Facebook, a Messenger és a Skype felülete, kezelése egyszerű, de a gyakorlatban fogunk velük megismerkedni, olyan mélységig, hogy minden képző tudjon az afázisoknak a kommunikáció kialakításában és működtetésében segédkezni.

HASZNOS SEGÉDESZKÖZÖK

A Verbalio szoftvercsalád

Ezt a magyar fejlesztésű szoftvercsaládot kifejezetten azért alkotta meg Zsombori Balázs, hogy a beszéd fogyatékossgal élők segítségére legyen. Kezdetben olyan appok elkészítése volt a célja, amelyek a programban lévő képekhez rendelt vagy a begépett szövegek felolvasásával segítenek a szóbeli kommunikációban. A logopédusok számára azonban hamar nyilvánvalóvá vált, hogy ezekben az appokban ennél jóval több lehetőség van, remekül lehetne őket használni a logopédusi munka segédeszközeiként. Az app, ha kell, fáradhatatlanul ismételtet egy szót, a programokba rögzített hangok tiszta artikulációja remek példát mutat.

Balázs az appokat az Afázia egyesület logopédusainak észrevételi alapján folyamatosan fejleszti, a továbbiakban leírtak a 2018. május eleji állapotot tükrözik, az új funkciók megismeréséről az egyesület gondoskodik majd egy kis füzetkében összefoglalva azokat.

A Verbalio képes

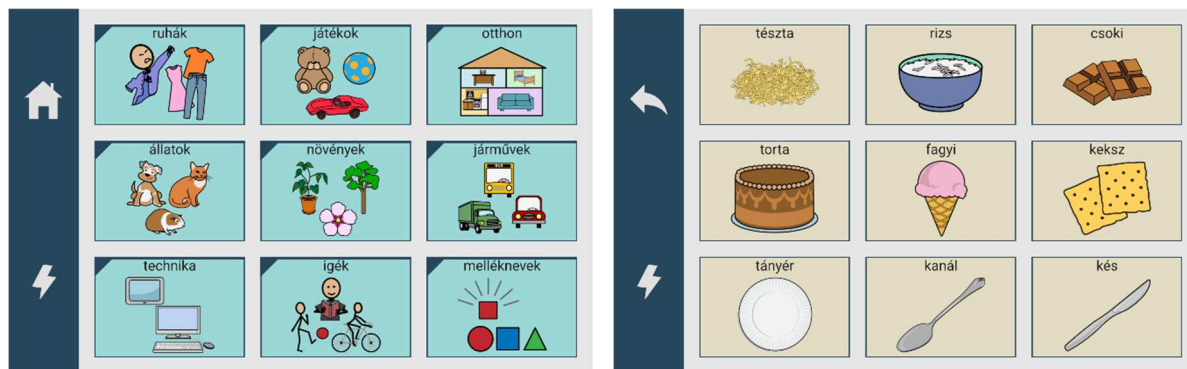

Azon afáziások számára remek ez a segédeszköz, akik agyában a fogalmak szintjén rend van, ismerik azok jelentését, de kimondásukat valami, leginkább az arc izomzatának finommotoros mozgása gátolja, esetleg újra kell építeni náluk a hangképzést.

Ez az alkalmazás három különböző módban működik:

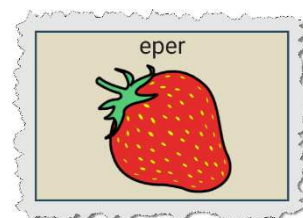
- szótanulás
- egyszerű kommunikáció
- mondatszerkesztés

Mindhárom módban egyszerű, félelrthetetlen, szemléletes szókétyákra támaszkodva használhatjuk az alkalmazást.

A szótanuló módban sok-sok tematikusan elrendezett kártyácska áll az afáziások segítségére a beszélgetés, a tisztálkodás és sok egyéb fontos témakör fogalmait felsorolva, még az ábécé betűi is helyet kaptak. Ha rákoppintunk egyre, annak jelentését a program hangosan kimondja. Persze annyi kártya nem fér egyszerre a kijelzőre, amennyit használnánk, így a témaköröket illusztráló szókétyák között is, és az azon belüli kártyák között is a kijelzőre tett ujjunk balra-jobbra mozgatásával lapozhatunk.

Ha egy fogalmat szimbolizáló kártyácskára koppintunk, az alkalmazás hangosan kimondja azt. Például, ha a gyümölcs kategória epret ábrázoló szókétyájára koppintunk, a tablet hangszórójából jól érthetően felhangzik az **e per** szó. A szavakat a gép fáradhatatlanul ismétli, ahányszor csak a képre rákoppintunk, így a beszédfejlesztés egyszerű gyakorló segédeszköze lett.

Az egyszerű kommunikáció üzemmód már egy következő lépés a beszédtanulásban. Ebben a módban is rengeteg tematikusan összeválogatott kártyácska segít a gyakorlásban. Az a többlet, hogy ezek a kártyák nem egyes szavakat, fogalmakat takarnak, hanem teljes mondatok bújnak meg mögöttük. A kommunikációs élethelyzetek leggyakoribb, a betegek számára fontos elemeit gyűjti össze a „Kérem, szóljon a nővérnek!” mondatról kezdve a „Szeretnék tévét nézni!” óhajon keresztül a „Kesztyűt szeretnék felvenni” mondatig.

A mondat szerkesztés üzemmód egy további lépés a beszédtanulásban. Ahogy eddig, ebben a módban is rengeteg tematikusan összeválogatott kártyácska segít a gyakorlásban, Az a többlet, hogy ezekből a – fogalmakat takaró – képekből mondatok rakhatók össze a képek egymás mögé állításával, majd ezt tudjuk egyben meghallgatni.

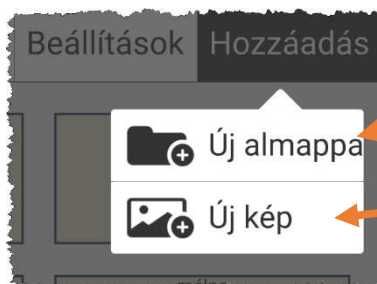
Ennek az appnak a valódi mélységei nem is lennének megismerhetők, ha nem beszélénk arról a lehetőségről, amely főként a logopédusok számára teszi rugalmasá az appot. Minden beteg számára saját profilt lehet létrehozni, abban pedig elég rugalmasan állítható be a program működése.

Minden profilban egyedileg állítható be:

- a felhasználó (afáziás) neve;
- a működési mód (szótanulás, egyszerű kommunikáció, mondat szerkesztés);
- a beszédhang tulajdonságai (magasság, sebesség);
- a vizuális megjelenés (a szóképek alkotta sorok, oszlopok száma, az azok közötti térköz, a panel helye [bal vagy jobb oldalon], a panel mérete, a megjelenés környezete [sötét és világos téma]);
- a működés alapjellemzői (a lapozás módja [vízszintesen, függőlegesen, gombokkal], a szóképeken megjelenő felirat [van, nincs], késleltetett lenyomás [ki, felengedésre, hosszú lenyomásra]).

Mindezek mellett minden profilban külön módosítható a szóképek csoportosítása, száma, szövege, a megjelenő képek, azok hangja [saját vagy gépi]. Tehát lehet új csoportot készíteni, a meglévő csoportokhoz szóképet hozzáadni, törölni. És minden egyes kártyánál módosítható annak megjelenése, fonetizálása, gépi vagy egyéni felmondású hangja.

Példaként nézzük meg, hogy a gyümölcsök kategóriába bekerül egy új gyümölcs, a füge! Elsőként kell egy kép a fügeről, Használhatnánk az app gyári képét, de sajnos fügeről készített rajz nincs. Sebaj, irány az internet, ott találunk majd. Ez épp jó, de egy fényképet is használhatnánk, vagy a tablet kamerájával is készíthetünk felvételt. Egy speciális appal akár átlátszóvá is tehetjük a kép egyszínű (jelen esetben halványzürke) területét. Ez annyira nem fontos, majd a gyakorlaton kitérünk rá. Ezek után a megfelelő helyen – ha új kategóriát szeretnénk akkor a főlapon, egyébként abba a kategóriába belépve, ahová a kártya való – hozzá kell adni az új szóképet. Ezek után annak feliratát adhatjuk meg, majd ki kell választani, hogy saját hangon halljuk később a fonetizálást (ekkor rögzíteni is kell a kártyához tartozó hangot), vagy céljainknak megfelelő a gépbe épített beszéd szintetizátor gépi hangja.

Ekkor új tematikus egységet tudunk készíteni,

így pedig az adott egységbe készíthetünk új kártyát

Vigyázat, ha a témakörökön állunk és új kártyát készítünk, akkor az új szóképek elkészülte után a kategóriák közé kerül besorolatlanul.

Új kártya készítésekor – ahogy az imént említettük is – az egyik lehetőség az, hogy választhatunk egyet a gyári képek közül. Ezek is tematikus rendben sorakoznak:

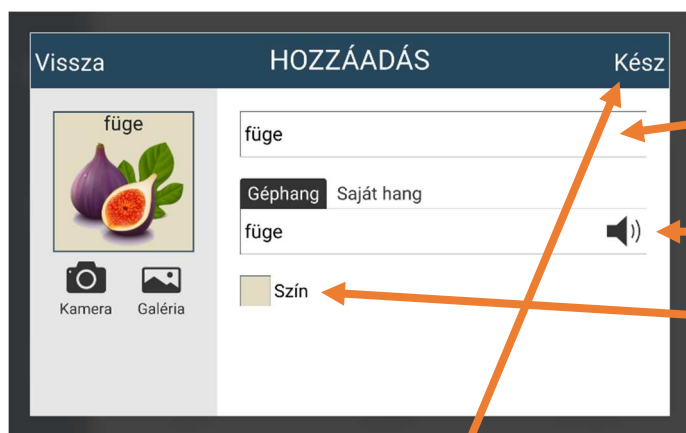
▪ alkotás	▪ időjárás	▪ napok,	▪ testnevelés
▪ állatok	▪ igék	napszakok	▪ tisztálkodás
▪ barkácsolás	▪ iskola	▪ növények	▪ tudományok
▪ beszélgetés	▪ játék	▪ öltözködés	▪ üdülés,
▪ betűk	▪ jelek	▪ relációk	kirándulás
▪ egészség	▪ kérdések	▪ segédeszköz	▪ ünnepek
▪ emberek	▪ kertészkedés	▪ sport	▪ vallás
▪ érzések,	▪ köszönések	▪ sütés, főzés	▪ világ
észlelések	▪ közlekedés	▪ szabadidő	▪ zene
▪ háztartás	▪ lakás, ház	▪ számok	
▪ helyek	▪ melléknevek	▪ technika	

Az app lehetővé teszi, hogy kereshessünk is a négyezer kép között. Ez valóban szép nagy szám, de azért nincs mindenre gyári kép. A képernyő jobb felső sarkában lévő kamera ikonra (📷) koppintva máris fényképezhetünk, vagy a tabletre korábban feltöltött képek közül válogathatunk.

de kattintva a kész képek között válogathatunk,

vagy

erre kattintva fotózhatunk.

Megadhatjuk a szókérdő feliratát,

kérhetünk géphangot vagy felvehetjük a sajátunkat

és beállíthatjuk a kártya háttérszínét.

Ha mindezzel megvagyunk, a Kész feliratra koppintsunk, és máris ott látható az új szókérdő a helyén.

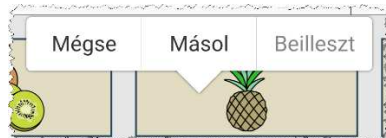
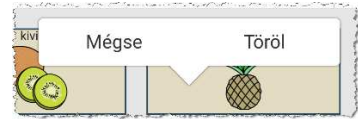

A már kész képeket lehet törölni, módosítani vagy máshová (másik kategóriába) is berakni.

A módosítás pont úgy működik, ahogy azt az új szókértáya létrehozásánál leírtuk.

Nagyon praktikus, hogy a törlést ismételt koppintással kell megerősíteni.

Ekkor tudjuk a szókértáyat lemásolni, illetőleg az előzőleg másoltat az adott helyre beilleszteni.

Ez így elsőre elég bonyolultnak tűnik, de nyugodjon meg mindenki, a gyakorlati kivitelezés sokkal egyszerűbb, mint a metódus egzakt leírása. Ráadásul már két-három új szókértáya megalkotása után azt lehet mondani, hogy a logopédus rutinra tett szert ezen a téren.

Azt semmiképp sem akarjuk takargatni, hogy ez bizony még a rutinos kezelőknek is pepecselős aprómunka, de ennek az a hozadéka, hogy minden afáziásnak olyan segédeszközt adhatunk a kezébe, ami célzottan azokon a területeken segít fejleszteni, ahol neki arra a legnagyobb szüksége van.

Végül arról is szólni kell, hogy mindez hol és hogyan található meg. Beállítástól függően az app képernyőképnek bal vagy jobb oldalán látható a panel, amin vagy a kiindulási pontot jelző házikó ikon (🏠) vagy a visszalépést jelentő görbe nyíl ikon (↶) és a villámot szimbolizáló ikon (⚡) látható. A villám ikonra koppintva juttathatjuk az appot abba az állapotba, amikor – a jogosan legfontosabbnak gondolt *igen*, *nem* és *köszönöm* – szókértáyak tűnnek fel a kijelzőn. Ekkor látható a jobb felső sarokban a beállításokra utaló kis fogaskerék ikon (⚙️). Erre kattintva érhetők el a beállítások, amennyiben egy háromjegyű számot – amely betűkkel kiírva látható – hibátlanul bekopogunk számjegyek formájában a megjelenő numerikus billentyűzeten.

Ha e védelmi vonalon átjutottunk, máris gőzerővel folyhat a testreszabás.

A Verbalio írásos

Az avatatlan szemlélő ebben az appban csak az előző program azon változatát látja, amit azok a beszédproblémákkal küzdő személyek használhatnak hatékonyan, akiknek a kommunikáció írásos formája nem jelent gondot. Ha ehhez hozzáteszük, hogy a kézírás bonyolult finommotoros tevékenységét kiváltja a megfelelő betűre koppintás egyszerűbb művelete, akkor el kell ismernünk, hogy ebben bizony sok igazság van. De mi nem szeretnénk, ha az afáziások megragadnának egy adott állapotban, hanem azt szeretnénk, hogy egy megtervezett, célirányos folyamatban, szakemberek segítségével javulna a beszéd-készségük. Ez az alkalmazás két módon is segítségünkre lehet. Egyrészt rengeteg gyakorló hang-

anyagot állíthatunk össze az afáziásoknak, a beszéd sebességének fokozásával ez a lehetőség még tovább bővül. Másrészt olyan kommunikációs helyzetekre készíthetjük föl, amiktől nehézkes beszéde miatt jogosan tart, mert nyilván ő is tisztában van azzal, hogy az emberek nagy többsége a nehézkes beszédhez gondolkodási nehézségeket is társít. Ha ezzel a tablettel a kezében, előre elkészített mondatokat begépelve kezd a kommunikációhoz, már csak az ebből eredő nagyobb önbizalma miatt is könnyebb lesz a dolga.

Akkor lássuk milyen szolgáltatást kínál ez az app, majd nézzük végig, milyen többletet nyújt a logopédusoknak!

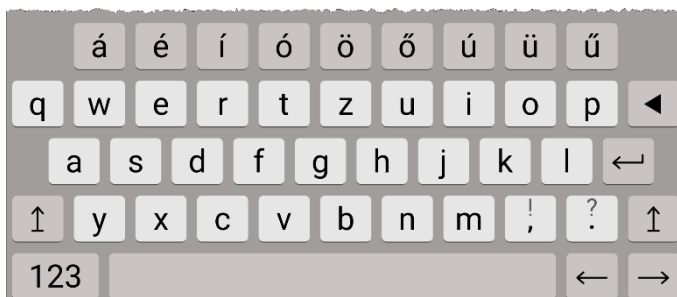
Az appot elindítva ez a kép tárul a szemünk elé. A kép tetején a kommunikációban leggyakrabban előforduló **IGEN** és **NEM** szavak láthatók, alattuk a begépelte, felolvasandó szöveg sora helyezkedik el, bal szélén a törlés jele, jobbra a felolvasásra utaló hangszóró ikonnal. (Ezek lehetnek fordítva is, beállításfüggő.) Alul egy képernyő-billentyűzet látható.

Mindezek működése elég egyértelmű, de ne kerülje el a figyelmünket három fontos dolog:

- Az egyik az IGEN és a NEM szavak közt látható, lefelé mutató nyílhegy. Erre koppintva legördül egy másik képernyőkép, ahol a köszönések, adatok, valamint a később a kommunikációs helyzetekre előkészített és elmentett szövegsorok láthatók tematikusan. E sorok listája, a pluszjelek tanúsága szerint bővíthető. Ide lehet begépelni – többek között – a gyakorló mondatokat is.

- A másik, aminek szemet illik szűrnia az a képernyő-billentyűzet. Egészen más a kiosztása, mint amit az ember üzenetírásakor a mobilján megszokott. Ráadásul eggyel több billentyűsora van, hiszen a magyar ékezetes magánhangzóknak is külön billentyűje van. Ezt az afáziások valószínűleg könnyebben tanulják meg kezelni.

a kisbetűk billentyűi

a nagybetűk billentyűi

a számok és az írásjelek billentyűi

- A harmadik a *Verbalio képes* appnál már megszokott, a jobb felső sarokban megbújó fogaskerék ikon (⚙️). Itt is erre koppintva érjük el a beállításokat, amennyiben egy négyjegyű számot – amely betűkkel kiírva látható – hibátlanul bekopogunk számjegyek formájában, ha a védelem aktiválva van.

A beállításokban a következőket igazíthatjuk az igényekhez:

- a felhasználó (afáziás) neve;
- a beszédhang tulajdonságai (magasság, sebesség);
- a gépelés tulajdonságai (betűk kimondása [igen, nem], billentyűzet típusa [normál, nagygombos, rendszer], a billentyűk betűfelirata [változó, csupa nagybetűs], a betűk megjelenése [normál, dyslexiásoknak könnyített], késleltetett lenyomás [ki, felengedésre és hosszú lenyomásra]);
- a vizuális megjelenés (a hangszóró helye [bal, jobb oldalon], a megjelenés környezete [sötét és világos téma]);
- a működés alapjellemzői (a lapozás módja [vízszintesen, függőlegesen, gombokkal], a szókártyákon megjelenő felirat [van, nincs], késleltetett lenyomás [ki, felengedésre, hosszú lenyomásra], beállításvédelem [nincs, biztonsági zárral { ez utóbbi módban a jobb felső sarokban a fogaskerék helyett apró lakat (🔒) látszik }]).

Speechnotes

Ez az alkalmazás valójában beszédhangból írott jegyzetet készít, de remekül használható arra is, hogy rászorítsa a használóját a minél érthetőbb, artikuláltabb beszédre, mert a mondottakat azonnal lejegyzí, persze úgy, ahogy érti. Bizony, amit már érthetőnek vélünk, az nem mindig állja ki a gép próbáját. Talán nem is gondolnánk, hogy egy ilyen apró eszközben milyen lehetőségek rejlenek, mennyire hatékony új fegyverrel bővül ezáltal is a logopédus eszköztára.

KARBANTARTÁS

Feltöltés

A tablet – hasonlóan más mobil kütyükhöz – nagyon korlátozottan működhetne, ha a villamos hálózatról kapná a működéséhez szükséges energiát, pont a mobilitása veszne el, ha csak hálózati csatlakozóból működtethetnénk. Ezért akkumulátort építenek bele, hogy jó néhány órára az biztosítsa a tablet energiaellátását. Persze az akkumulátor a használat közben veszít az energiájából, ezért időnként fel kell tölteni. Ha ezt elmulasztjuk, táplálás hiányában a tablet kikapcsol és csak feltöltés és bekapcsolás után lesz újra használható. A kijelzőn ugyan folyamatosan nyomon kísérhetjük az akku töltöttségi szintjét, de ritkán figyeljük ezt, nyilván arra összpontosítunk, amiért a kütyüt használjuk. Ezzel a dologgal a tabletek gyártói is tisztában vannak, ezért vésszesen alacsony akkumulátor-töltöttség esetén üzenet jelenik meg a kijelzőn, kérve a feltöltés megkezdését.

Amíg a tablet aksija töltődik, az eszköz tovább is használható, ha vállaljuk azt a kis kellemetlenséget, hogy a konnektor mellé kell ülnünk, hisz a töltő madzagja nem hagy túl nagy mozgásteret.

Ha tartósan nélkülözniük kell a hálózatot (tovább, mint ameddig az aksi bírja), akkor érdemes beszerezni tartalék áramforrást, úgynevezett Power bankot, amit a hálózatról előzőleg feltölthetünk, és a merülő aksi energiaigényét abból pótolhatjuk, hogy a tablet tovább működhessen.

Bár elvileg megszakítás nélküli használata tervezték, de a tabletet és a mobiltelefont is célszerű legalább hetente egyszer kikapcsolni majd bekapcsolni, ilyenkor megszakadhatunk a rendszerben felgyülemelő elvarratlan szálaktól, ami lassabb működést okozhat.

Frissítések

A megbízható gyártók az appokat folyamatosan fejlesztik, a felmerülő hibákat kijavítják. A Play áruházban ezért egy-egy appnak egyre újabb és újabb verziója található meg. A kütyünk minden apróról tárolja azt az információt, hogy a fejlesztés melyik stádiumában van, ezért online módban a Play áruház appot elindítva tudatja velünk, hogy mely – a kütyünkre feltelepített – appoknak van már újabb verziója, és fel is kínálja az újabb verziók letöltését. Ez a folyamat a frissítés, és célszerű időnként elvégezni. Egyes informatikusok joggal intenek e téren óvatosságra, egy elhamarkodott frissítés működési hibákat is okozhat, nem kis bosszúságot okozva ezzel az appot használóknak.

Takarítás

A tablet külsejére és a működtető részére egyaránt ráfér néha a takarítás.

A kijelző üvegfelülete, de a többi rész is elkoszolódhat, ennek hatását csökkenthetjük, ha mindig tiszta kézzel fogjuk meg az eszközt és a kijelzőtől távol tartjuk a tiszta állapotban is zsíros bőrfelületű ujjainkat, helyette kapacitív érintőceruzát használunk. Ez a cucc szinte bármelyik, mobiltelefon-kiegészítőket forgalmazó boltban beszerezhető.

Az óvatos használat mellett is bepiszkolódik a kütyünk. Kizárólag kikapcsolt állapotban, impregnált szemüvegtörölő-kendővel célszerű megtisztítani, makacs szennyeződések eltávolítására puha textiliára permetezett ablaktisztító folyadék alkalmazható.

Az impregnált kendővel a tablet többi felületét is hatékonyan megtisztíthatjuk.

De ne csak a külsővel törődünk, különben úgy járhatunk, mint egy csilivilire vaxolt autóval, amelynek a motorjával nem törődik a gazdája. Bizonyára jó élmény egy ilyen puccos járgányba beülni, de elég gáz, ha Pécsre mennénk, de a házunktól pár saroknyira már lerobban. A tablet memóriája nem túl nagy, és munka közben folyamatosan gyűlnek rajta az információk még akkor is, ha ezeket nem látjuk. Ha belegondolunk, a masina őrzi a régi leveleket, üzeneteket, de még a felkeresett weboldalak listáit, adatait is tárolja. Ennek az adathalmaznak egy része egészen biztosan hulladék, és még ott vannak a már

nem használt alkalmazások. Érdemes gátját szabni a hulladék felhalmozódásának és nagyjából kéthavonta takarítani a gép memóriáját, dobjuk ki a szükségtelen adatokat, így a gép gyorsabb is lesz, és nem találkozunk össze azzal az esettel, hogy a telepíteni vágyott app nem fér a gépre a sok szemét miatt.

Célszerű esetenként néhány percet áldozni a karbantartásra, mert három-négy kihagyott alkalom egy óránál is hosszabbra nyújthatja a takarítási procedúrát.

Az adatok kikukázásánál érdemes nagyon figyelni, mert a kidobott levelek, üzenetek nem, vagy csak nagy nehézségek árán szerezhetők be újra, ha utóbb kiderül, hogy mégis szükség lenne rájuk.

A memória takarításának lépései:

- Már nem használt felhasználói appok eltávolítása (a gyári appok nem törölhetők);
- internetszemét eltávolítása;
- szükségtelen levelek törlése (ha szabad levelező rendszert használunk, akkor a helyi levélolvasó program beállítható úgy, hogy az üzenetek csak a kütyünkről törlődjenek, de a postafiók őrizze meg azokat);
- szükségtelen üzenetek törlése;
- a képernyőn lévő, már használaton kívüli ikonok törlése (ekkor az app nem törlődik, csak az ikonja).

A már nem használt felhasználói appok eltávolítása:

Válasszuk ki az összes telepített app ikonját:

Ekkor feltárul a szemünk előtt az összes app ikonja. Közülük választható ki az eltávolítani kívánt app, ha rajta tartjuk az ujjunkat, megjelenik a kuka és alatta az *Eltávolítás* felirat. Az ikont a kukába húzva kezdeményezhető az eltávolítás. Megjelenik egy párbeszédablak, ahol még visszavonható a törlés, de ha végleg el szeretnénk búcsúzni tőle, akkor az *Eltávolít* feliratot kell kiválasztanunk, a törlés folyamata általában automatikusan lezajlik.

Az internetszemét eltávolítása:

Ez a feladat több részből áll, a gép tárolja a felkeresett weboldalakat, azok címét, egy sor, az oldalakon ott lévő objektumot (pl. képeket; ha újra felkeresünk egy oldalt, akkor nem tölti le a meglévő elemeket, hanem a tárolóból veszi elő, persze jóval gyorsabban és még az adatforgalmat is csökkenti), ezeket egyben vagy részenként is törölhetjük, persze böngészőnként más-más módon lehet kukázni. Az alábbiakban a Chrome böngésző módszerét olvashatjuk.

A böngésző ablakának jobb felső sarkában látható a *Több* ikon:

Erre koppintva előtűnik egy menü, ebből az *ELŐZMÉNYEK* pontot

kell kiválasztani, majd a következő képen a *BÖNGÉSZÉSI ADATOK TÖRLÉSE...* felíratra koppintva jutunk el a törléshez, ahol kiválasztható, hogy mindent, a böngészési előzményeket, a webhelyadatokat vagy a tárolt fájlokat akarjuk-e kidobni. Általában csak az utóbbiakat érdemes törölni, mert ezek foglalnak nagy tárhelyet; az előzmények törlése után úgy fog működni a böngészőprogramunk, mintha még sosem használtuk volna, míg azok megléte esetén segít visszatalálni a korábban már felkeresett helyekre.

A szükségtelen levelek törlése:

Ez egy pizsmogós dolog, egyenként meg kell nézni a leveleket, és dönteni arról, hogy a későbbiekben szükségünk lesz-e rájuk. Szerencsére a levelek általában nem túl nagyok, így a törlésre nem igazán van nagy szükség.

A szükségtelen üzenetek törlése:

Ez, az előzőhöz hasonlóan, babramunka, itt is egyenként meg kell nézni az üzeneteket, és dönteni arról, hogy a későbbiekben szükségünk lesz-e rájuk. Szerencsére az üzenetek a leveleknél is kisebbek, így a törlésre nem igazán van nagy szükség.

A használaton kívüli ikon törlése:

Keressük meg, lapozzunk oda arra a képernyőre, amelyiken a törlendő ikon látható. Ha rajta tartjuk az ujjunkat, megjelenik a kuka és a *Parancsikon törlése* felirat. Az ikont a kukába húzva kezdeményezhető a törlés. Utána már csak az összes app tárolójában található meg és tehető vissza a képernyőre.

Vírusirtás – rendszerkarbantartás

A közhiedelemmel ellentétben ilyen alkalmazásokra semmi szükség nincs, a tiszta forrásból származó appoknál nem kell vírustámadástól félni. Tehát nincs szükségünk sem ingyenes, sem fizetős víruskeresőkre. Száz felhasználóból egy-kettő akad, aki nem tiszta forrásból származó alkalmazásokat telepít saját magának, de az viselje is a felelősséget és vállalja az ebből esetleg adódó problémák kockázatát.

Akik használnak asztali gépet, laptopot, hozzászokhattak, hogy azok rendszerét nem árt karbantartani és ehhez több program is segítséget nyújthat, a legismertebb ilyen a Ccleaner. Léteznek ilyen programok az Android rendszerre is (memory/battery/system booster, memory/battery/system doctor, memory/battery/system cleaner, task killer), de nincs szükség rájuk. Az Android memória- és feladatkezelője automatikusan elvégzi a takarítást, ezek az appok csak további erőforrásokat kötnének le, ráadásul olyan dolgokat is kikukázhatnak, amiktől a rendszer stabilitása, működőképessége romlik.

TARTALOM

Bevezető tanácsok	3
„A változatosság gyönyörködtet”.....	3
„Tanulni csak lassan...”.....	3
Motiváció.....	3
A tablet kezelése	4
Bekapcsolás.....	4
Kommunikációs módok.....	4
A wifi hot spot, irány a net.....	4
A kinézet, a működés alapelvei.....	5
A kinézet megváltoztatása.....	6
Az alapalkalmazások	8
Beállítások.....	9
Play áruház.....	9
Böngésző.....	10
Levelezőkliens.....	10
A Google csomag egyéb részei.....	10
Csevegő appok.....	11
Óra.....	11
Ébresztőóra.....	11
Médialejátszó.....	11
Fényképezőgép.....	12
Galéria-képnézegető.....	12
QR kód/vonalkód olvasó.....	12
Időjárás-előrejelző.....	12
Jegyzet.....	13
Hangrögzítő.....	14
Számológép.....	14
Naptár.....	14
Felolvasó.....	15
E-book olvasó.....	15
Az online világ felfedezése	16
Információszerzés.....	16
Vásárlás.....	17
Ügyintézés.....	18
Kommunikáció.....	18
Hasznos segédeszközök	19
A Verbalio szoftvercsalád.....	19
A Verbalio képes.....	19
A Verbalio írásos.....	22
Speechnotes.....	24
Karbantartás	25
Feltöltés.....	25
Frissítések.....	25
Takarítás.....	25
Vírusirtás – rendszerkarbantartás.....	27